

ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В УМОВАХ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Соціально-економічний розвиток країни та її регіонів залежить від можливості територіальних одиниць до саморозвитку на основі ресурсної самодостатності. Процеси реформування економічних та політичних процесів в Україні відбуваються під впливом євроінтеграції, що вимагає розробки реанімаційних заходів щодо забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку регіонів на основі удосконалення системи управління державними та місцевими фінансами в сфері податково-бюджетних відносин між центром та регіонами. Реформа фіскальної децентралізації в Україні стає необхідною умовою для успішного здійснення реформування інших сфер. Однак для її успішної реалізації необхідним є внесок людських ресурсів.

Дуальність фіскальної децентралізації з точки зору людського чинника проявляється у наступному: з одного боку, реформа фіскальної децентралізації, а саме її результат залежить від людського потенціалу країни, регіону, територіальної громади, підприємств відповідної території; з іншого – успішна реалізація реформи фіскальної децентралізації створює передумови для розвитку людських ресурсів в регіоні на основі самофінансування.

Проблемно-орієнтований підхід управління людськими ресурсами – «це підхід орієнтований на вирішення проблеми як певного теоретичного або практичного завдання, що в свою чергу передбачає адаптивність, гнучкість, уміння своєчасне приймати управлінські рішення з використанням наявних ресурсів» [1]. Отже, в умовах проведення реформи фіскальної децентралізації застосування даного підходу дозволяє виявити проблеми в ході реалізації реформи та задіяти дієві методи та механізми управління людськими ресурсами органів виконавчої влади, громадськості, бізнесу та населення регіону щодо їх вирішення.

Для ефективної реалізації реформ з фіскальної децентралізації потрібно задіяти людський (в даному випадку кадровий) потенціал органів місцевого самоврядування для формування та реалізації відповідних механізмів щодо координації територіальних органів виконавчої влади. Мова йде про самоуправління – спроможність органів місцевого самоврядування до управлінського процесу на основі створення ефективних механізмів управління суспільними відносинами в регіоні та забезпечення ефективної взаємодії суб'єктів в ланцюжку відносин «держава-регіон-бізнес-громадськість» для забезпечення довгострокового соціально-економічного розвитку регіону.

Об'єктивна оцінка потреб регіонів, проблеми й можливості їхнього рішення найбільш раціональними способами повинні бути пріоритетними компетенціями місцевих органів влади у зв'язку з безпосередньою наявністю в них необхідних ресурсів (інформаційних, людських і т.п.), а також комплексом інструментів для оперативного прийняття управлінських рішень. Отримання синергетичного ефекту можливо за наявності ефективних організаційно-управлінських механізмів, що базуються на професійних компетентностях людських ресурсів. Високий професіоналізм представників регіональної влади дозволяє розробити дієві механізми управління ресурсною базою регіону, координації між суб'єктами регіонального розвитку: бізнесу та влади, влади та громадськості, бізнесу та громадськості.

Завдяки законодавчим змінам та механізмам самоуправління та самофінансування в регіонах протягом 2017 року надходження до загального фонду місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 192,7 млрд грн, що на 46,0 млрд грн або на +31% більше у порівнянні з 2016 роком. За останні три роки від початку реформи фінансової децентралізації доходи місцевих бюджетів зросли у 2,8 рази – із 68,6 млрд. грн у 2014 році до 192,7 млрд грн за підсумками 2017 року [2]. Це стало можливим завдяки розширенню повноважень і підвищенню зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, реалізації заходів щодо залучення резервів їх наповнення тощо.

Однак існують і певні недоліки та ризики: по-перше, збільшення доходів місцевих бюджетів знецінюється через значний рівень інфляції (43,3% у 2015 р.; 13,7 у 2017 р.); по-друге, спостерігається незначний обсяг місцевих податків у структурі податкових надходжень та їх обмежений перелік для забезпечення фінансової самодостатності регіонів з урахуванням їх особливостей; по-третє, не всі регіони однаково успішні у провадженні реформи фіскальної децентралізації, що свідчить про недостатній рівень підготовки органів місцевого самоврядування у проведенні реформи фіскальної децентралізації в регіоні; кадровий склад об'єднаних територіальних громад характеризується низької обізнаністю у питаннях фіскальної децентралізації, фінансової грамотності тощо, що знижує ефективність використання фінансів, які закріплюються за бюджетами місцевих громад.

Іншим важливим аспектом фіскальної децентралізації є можливість місцевих органів влади стимулювати розвиток людського потенціалу в регіоні через збільшення фінансових повноважень органів регіонального рівня. Стимулювання самодостатності розвитку регіонів потребує спрямування державної політики регіонального розвитку на забезпечення регіону висококваліфікованими кадрами; розвитку інтелектуального капіталу; налагодження конструктивного співробітництва між навчальними закладами, науково-дослідними установами і підприємствами регіонів; стимулювання розвитку соціального партнерства; підвищення рівня інноваційної та інвестиційної спроможності регіонів; формування сприятливого інвестиційного клімату; розвиток приватно-державного партнерства тощо.

Таким чином, проблемно-орієнтований підхід до управління людськими ресурсами в умовах фіскальної децентралізації має бути спрямований на два аспекти: перший – це формування та використання кадрового потенціалу регіональних органів влади для підготовки висококваліфікованих державних службовців, які обізнані в законодавчих аспектах проведення реформи фіскальної децентралізації, здатних формувати управлінські механізми щодо управління фінансовими ресурсами в регіоні для забезпечення самофінансування; спроможні координувати на рівні регіону підприємництво, громадськість, навчальні заклади тощо; другий – це можливість органів місцевого самоврядування спрямовувати фінансові ресурси на розвиток людських ресурсів в регіоні: регіональні програми підтримки малого підприємництва; зайнятості населення тощо.

1. Діалектика розвитку підходів управління людськими ресурсами / В. І. Лантєв // Інтелект XXI. – 2017. - № 6. – С. 155-160. 2. Сайт Децентралізація влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.decentralization.gov.ua/>.

І.М. Івашків, М.І. Абрамик

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТОВАРОВИРОБНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

В сучасний період товаровиробники агропродовольчої продукції мають проблему пов'язану з нестачею фінансових ресурсів, а саме обігових коштів для використання їх у операційному циклі підприємства. В кожному році актуальним постає питання для товаровиробників продукції АПК залучення грошових ресурсів у різних фінансово-кредитних інституціях, які в свою чергу пропонують широкий спектр фінансових послуг для сільськогосподарських підприємств.

В результаті багато дрібних та середніх агровиробників є не в змозі здійснювати на відповідному рівні свою фінансово-господарську діяльність через відсутність грошових коштів. Нестача власних обігових ресурсів під час проведення весняно - та осінньо - польових робіт в умовах постійного подорожчання паливно-мастильних матеріалів, насінневого матеріалу та засобів захисту рослин призводить до зниження потенційного рівня урожайності відповідних сільськогосподарських культур.